

KVALITETSDEKLARATION

Skörd av slåttervall

Ämnesområde

Jord- och skogsbruk, fiske

Statistikområde

Jordbrukets produktion

Produktkod

JO0606

Referenstid

Växtodlingsåret med skörd 2023

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål.....	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll.....	4
1.2.1 Objekt och population	4
1.2.2 Variabler	5
1.2.3 Statistiska mått	6
1.2.4 Redovisningsgrupper	6
1.2.5 Referenstider	6
2 Tillförlitlighet.....	6
2.1 Tillförlitlighet totalt.....	6
2.2 Osäkerhetskällor	7
2.2.1 Urval	7
2.2.2 Ramtäckning.....	8
2.2.3 Mätning.....	8
2.2.4 Bortfall.....	9
2.2.5 Bearbetning	10
2.2.6 Modellantaganden	10
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	11
3 Aktualitet och punktlighet	11
3.1 Framställningstid	11
3.2 Frekvens	11
3.3 Punktlighet	11
4 Tillgänglighet och tydlighet.....	11
4.1 Tillgång till statistiken	11
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik.....	11
4.3 Presentation	11
4.4 Dokumentation	11
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	12
5.1 Jämförbarhet över tid	12
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	14
5.3 Sam användbarhet i övrigt	14
5.4 Numerisk överensstämmelse	15
Allmänna uppgifter	16
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	16
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	16
C Bevarande och gallring	16
Uppgiftsskyldighet.....	16
E EU-reglering och internationell rapportering.....	16
F Historik.....	16
G Kontaktuppgifter.....	17
Bilaga 1. Undersökningens omfattning	18
Slåttervall och betesvall. Undersökningens omfattning.	18
Antal uttagna och undersökta företag samt bortfall 2023	18
Bilaga 2. Webbformulär	19

Webbformulär Skörd av slåttervall 2023.....	19
Skörd av slåttervall 2023 – formulär	20

Statistikens kvalitet

1 Relevans

Statistiken över skörd av slåttervall används som underlag för myndigheter och näringsliv inom områdena jordbruk, ekonomi och miljö. Resultaten används också som underlag för rapportering till EU.

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistikens huvudsyfte är att vara grundkälla för beräkning av vegetabilieproduktionens storlek. Där ingår också skörd av slåttervall. En viktig användning är för beräkning av jordbrukets produktionsvärde av vegetabilier i EAA (Economic Accounts for Agriculture), som är en ekonomisk kalkyl för jordbrukssektorn. Denna används bland annat i nationalräkenskaperna.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Användare av skördestatistiken och exempel på användning:

- Jordbruksverket: Indata i ekonomiska kalkyler, internationell rapportering, försörjningsbalansberäkningar, beredskapsplanering, underlag för jordbrukspolitiska bedömningar (bland annat för områdesindelningar och ersättningsnivåer för EU:s arealbaserade stöd), underlag för bidragskalkyler. Indata till Sveriges klimatrapportering. Jordbruksverket efterfrågar ibland skördestatistik på lägre regional nivå än vad det urvalsbaseade underlaget medger.
- Statistiska centralbyrån (SCB): Rapportering till Eurostat (EU:s statistikkontor). Underlag till normskördeberäkningar, underlag för beräkning av kväve- och fosforbalanser för svensk åkermark, samt för beräkning av material-flöden. Skördestatistiken ingår också som underlag till de national-räkenskaper som SCB tar fram. Här är det Jordbruksverket som skickar resultaten till SCB i form av den ekonomiska kalkylen för jordbrukssektorn.
- Lantbruksuniversitet, lantbruksskolor: Undervisning, rådgivning, forskning inom flera områden (bland annat näringsämnenas kretslopp, beräkning av risk för näringsläckage till vattendrag och vädrets inverkan på skördenivåerna), planering av försök, underlag för kalkyler med mera. Det händer att forskare och studenter hör av sig till SCB och frågar efter uppgifter som inte ingår i undersökningen, till exempel statistik om såtidpunkter, grödornas kvalitet, halmskörd och redovisning på kommunnivå.
- Länsstyrelserna: Hantering av ärenden i samband med vissa stödåtgärder, värdering av åkermark, ersättning vid viltskador, beredskapsplanering och viss rådgivning.
- Företag för handel och vidareförädling: Export-/importplanering, planering av mottagning och lagring, marknadsbevakning.

- Lantbruksföretag: Jämförelse av gårdens avkastningsnivåer med årets hektarskördar och med normskördarna, indata i bidragskalkyler för olika grödor, underlag vid ersättningsdiskussioner då vägar eller annan infrastruktur ska byggas på åkermark.
- Övrig användning: Uppgifterna ingår som en del i den allmänna information som den officiella statistiken täcker in. Användare är bland annat massmedia, allmänhet och jordbrukets egna organisationer.

Det har skett en dialog samt en årlig uppföljning av statistikens kvalitet och innehåll med de viktigaste användarna genom dels de användarråd som Jordbruksverket anordnar, dels via kontakter med andra statistikanvändare. Det kan även komma förslag på ändrad inriktning och nya frågor från de lantbrukare som medverkar i undersökningarna. Representanter för Klimat- och näringslivsdepartementet, Sveriges lantbruksuniversitet, Länsstyrelserna och Lantbrukarnas riksförbund sitter med i Jordbruksverkets användarråd för jordbruksstatistik.

1.2 Statistikens innehåll

Skördestatistikens målstorheter avser 2023 års total- och hektarskördar för slåttervall, både för riket totalt och med regional uppdelning. Redovisning sker i den slutliga statistiken både för riket totalt och med regional uppdelning. Huvudsakliga statistiska målstorheter är:

- hektarskördar 2023 för första skörd, återväxt och sammanlagd slåttervallsskörd
- totalskördar 2023 för första skörd, återväxt och sammanlagd slåttervallsskörd
- areafördelning mellan slåttervall, betesvall och ej utnyttjad vall.

Utöver detta redovisas följande statistik:

- areal första skörd (hektar, förkortat ha nedan)
- totalskörd för första skörd (ton)
- hektarskörd för första skörd (kg/ha)
- totalskörd för återväxt (ton)
- hektarskörd för återväxt (kg/ha, på total vallareal)

Under 2023 får trädor användas som anmäls som bevuxen träda för bete, skörd eller odling. För vall odlad på träda används grödkod 172.

1.2.1 Objekt och population

Intressepopulationen (den "ideala" populationen) utgörs av alla jordbruksföretag med odling av slåttervall under 2023.

Med jordbruksföretag avses en inom jordbruk, husdjursskötsel eller trädgårdsodling bedriven verksamhet under en och samma driftsledning. Objekttypen i undersökningen är jordbruksföretag, både för observationsobjekt och målobjekt. Det samlas alltså in uppgifter om jordbruksföretag och statistiken baseras på uppräknningar från dessa jordbruksföretag.

Målpopulationen utgörs av jordbruksföretag som sökt arealersättning för odling av slåttervall under 2023. Som slåttervall räknas i urvalet grödkoderna 6, 49, 50, 57 och 172. I totalarealen slåttervall i den redovisade statistiken ingår även grödkoderna för skyddszoner, 66 och 77.

Skillnaden mellan intressepopulationen och målpopulationen är marginell, eftersom arealerna vid jordbruksföretag som inte ansöker om arealbaserade stöd är mycket små. Dessa arealer ingår normalt inte i skördestatistiken, eftersom information om fördelningen på de olika grödorna saknas. Under 2013 genomförde Jordbruksverket en undersökning om grödarealer vid jordbruksföretag som inte ansöker om arealbaserade stöd. Undersökningsresultaten visar att för merparten av de aktuella undersökningsgrödorna var grödarealerna vid jordbruksföretag som inte söker arealbaserade stöd mindre än 0,05 % av motsvarande totala grödarealer.

1.2.2 Variabler

De observationsvariabler, tillika målvariabler, som samlas in i undersökningen, från respektive jordbruksföretag, är huvudsakligen:

- odlad areal slåttervall (ha)
- totalskörd (ton)
- hektarskörd (kg/ha)
- areal betesvall (ha)
- areal ej utnyttjad vall (ha).
- ekologiskt odlad slåttervallsareal (ha)
- ekologiskt odlad betesvallsareal (ha).

Dessutom samlas följande observationsvariabler in,

- aktuell vallareal vid eventuell avvikelse från areal enligt Jordbruksverkets administrativa register för arealbaserade stöd
- areal slåttervall som skördas eller direktutfodras
- areal återväxt som betas (ha)
- torrsustanshalt (procent)
- antal balar, balvikt eller balstorlek (kg respektive storlek i cm).

Återväxtskördarna från olika skördetillfällen samlas in som observationsvariabler. Vid beräkningarna adderas dessa till målvariabeln total återväxtskörd.

Volymer, volymvikter, antal balar, balvikter med mera används i beräkningshjälp för omräkning till grödans totalskörd och hektarskörd vid standardvattenhalten/standardtorrsustanshalten.

Ekologiskt odlad areal och ekologisk odlad skörd, från arealer med ersättning för ekologisk odling, används för att kunna särredovisa konventionellt (ej ekologiskt) odlade arealer och skördar, som redovisas i de Statistiska meddelandena om skörd för ekologisk och konventionell odling, senast JO 14 SM 1901.

En intressevariabel (variabel som idealt skulle mätas, på grund av ett användarbehov) som inte ingår som målvariabel i undersökningen är "mängd återväxt som betas". Variabeln ingår inte eftersom det skulle vara väldigt

svårt för lantbrukarna att ange denna kvantitet. Det finns också ett stort intresse bland statistikanvändare för utökad regional redovisning, till exempel på kommunnivå. En sådan utökad redovisning skulle dock öka uppgiftslämnarbördan och kostnaderna.

Uppgiftslämnarna kan även skriva kommentarer om skördeuppgifterna som förklaring till höga eller låga skördenivåer. Dessa är till hjälp när uppgifterna granskas och analyseras.

1.2.3 Statistiska mått

Statistiken utgörs av skattningar av *totaler*, till exempel totalskördar och arealer av olika typer av vall, och *kvoter*, till exempel hektarskördar.

1.2.4 Redovisningsgrupper

I april redovisas slutlig statistik totalt för riket samt uppdelat på län och produktionsområden. Sverige är indelat i åtta produktionsområden, vilka utgår från de naturliga förutsättningarna för jordbruk. Indelningen i produktionsområden finns redovisad i "Områdesindelningar i lantbruksstatistiken 1998", MIS 1998:1.

1.2.5 Referenstider

Referenstiden för målpopulationen och variablerna är växtodlingsåret 2023, det vill säga det kalenderår då skörden inleds.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Som mått på precisionen anges det skattade relativa medelfelet uttryckt i procent av den skattade skörden, samt det skattade absoluta medelfelet uttryckt i procentenheter för arealandelar slättervall, betesvall respektive ej utnyttjad vall.

Medelfel avspeglar urvalsfel och andra slumpmässiga fel, däremot inte systematiska fel såsom exempelvis systematiska mätfel. Med hjälp av medelfelet kan ett konfidensintervall beräknas på följande sätt:

För en skattad hektarskörd på 4 500 kg per hektar och ett skattat relativt medelfel på 3,0 % kan man med liten felrisk (5 procent) säga att intervallet $4\,500 \pm 2 \times 3\% \times 4\,500$ (det vill säga 4 230–4 770 kg per hektar) omfattar den verkliga hektarskörd, under förutsättning att de systematiska felen är små. På motsvarande sätt kan man för en skattad andel vallareal på 16,0 % och ett skattat medelfel på 3,0 procentenheter med liten felrisk (5 %) säga att intervallet $16,0 \pm 2 \times 3,0\%$ (det vill säga 10,0–22,0 %) omfattar den verkliga andelen, under förutsättning att de systematiska felen är små.

Hur stort medelfel som kan accepteras sammanhänger med statistikens användning. Relativa medelfel redovisas för hektarskördar och totalskördar. Det relativa medelfelet för totalskörd är oftast större än det relativa medelfelet för hektarskörd. Anledningen är en slumpmässig osäkerhet i uppdelningen av vallarealen då den fördelas på areal slättervall, betesvall respektive ej utnyttjad vall.

Från och med 2016 års slutliga statistik redovisas dessutom medelfel i procentenheter för arealandelar slåttervall, betesvall respektive ej utnyttjad vall. För statistiken om arealandelar finns ingen begränsning med avseende på medelfel. De högsta medelfelen finns vanligen när arealerna är förhållandevis små. Dessa medelfel är dock osäkra i sig, och om de relativa medelfelen överstiger 35 % eller anges till 0 % kan de inte användas för att beräkna konfidensintervall. För att arealandelar ska redovisas krävs att det finns uppgifter från minst 20 företag.

2.2 Osäkerhetskällor

I denna undersökning kan osäkerhet förekomma på grund av urval, täckningsbrister, mätning, bortfall, bearbetning och modellantaganden. Tillförlitligheten redovisas kvantitativt genom precisionen i skattningarna, uttryckt i relativa medelfel och absoluta medelfel. Inom skördestatistiken torde i första hand urvalsfelen men till viss del även mätfelen påverka tillförlitligheten i statistiken. Följande information redovisas för att underlätta en bedömning av statistikens osäkerhet:

- relativa medelfel (procent)
- absoluta medelfel (procentenheter) för andelsskattningar
- antal jordbruksföretag som ingår i beräkningarna (svarande exklusive övertäckning) redovisas i denna kvalitetsdeklaration i samband med att slutlig statistik publiceras, bilaga 1.
- antal jordbruksföretag i urvalet, bilaga 1
- antal svarande jordbruksföretag redovisas i denna kvalitetsdeklaration i samband med att slutlig statistik publiceras, bilaga 1
- antal jordbruksföretag i bortfallet.

2.2.1 Urval

Som urvalsram används en delmängd av Jordbruksverkets administrativa register för arealbaserade stöd. Den population som urvalet dras från utgörs av jordbruksföretag med mer än 5,0 hektar åkermark och minst 0,5 hektar vall enligt detta register.

Under 2023 får trädor användas som har anmälts som bevuxen träda för bete, skörd eller odling utan att det påverkar hur mycket miljöytor företaget har på sin åkermark. Företagen har i samband med sin arealersättningsansökan angivit arealer med odling av spannmål, oljeväxter, grönfoder eller vall på trädesarealer där det förekommer.

Landet är indelat i 106 skördeområden (SKO), i första hand avsedda att ligga till grund för skördestatistiken. Huvudprincipen för indelningen har varit att bilda områden som är så homogena som möjligt beträffande skördeavkastningen. Dessutom har hänsyn tagits till klimat, jordart, topografi och odlingsinriktning.

För 2023 års undersökning uttogs totalt 1 270 jordbruksföretag med slåtter- och betesvall (företag från rikets samtliga 106 SKO kan uttas).

Populationen stratifieras på om jordbruksföretaget odlar ekologiskt eller konventionellt, för att kunna göra säkra skattningar av ekologiska och

konventionella vallskördar. Dessutom stratifieras på om vallen var långliggande eller kortliggande, gårdens vallareal i fyra storlekar, samt åtta produktionsområden (PO8). Gårdar vars enda vallgröda var grödkod 49 (Slåtter- och betesvall på åkermark med en vallgröda som ej är godkänd för miljösättning) återfinns i ett eget stratum. Totalt används 53 strata.

Urvalsdesign inom strata är obundet slumpmässigt urval.

För att belysa den osäkerhet som finns i statistiken på grund av att beräkningarna grundar sig på uppgifter från ett urval av företag, redovisas i statistiktabellerna och i statistikdatabasen relativa medelfel uttryckt i procent av skattade hektarskördar och totalskördar. Skattade absoluta medelfel uttryckt i procentenheter för arealandelar slåttervall, betesvall respektive ej utnyttjad vall redovisas också. Ju högre medelfelet är, desto mer osäker är den aktuella uppgiften.

2.2.2 Ramtäckning

Mellan tidpunkten för urvalsramens upprättande och undersökningstillfället kan förändringar ske i företagsbeståndet. Detta kan medföra att den rampopulation som ramen leder fram till har med företag som inte ingår i målpopulationen, till exempel nedlagda företag, vilket kallas övertäckning. Det kan också vara så att rampopulationen missar företag i målpopulationen, till exempel nystartade företag, vilket kallas undertäckning.

Tidigare år, då urvalsramen utgjordes av föregående års Lantbruksregister (LBR), uppgick antalet nystartade företag till cirka 1 % av målpopulationen. Antalet företag som upphört eller som inte odlat undersökningsgrödorna uppgick under dessa år till cirka 5 %.

Från och med 2001 utgörs urvalsramen av företag i årets aktuella register med stödansökningar, vilket medför att både över- och undertäckning minskat. Över- och undertäckning av detta slag bedöms påverka resultaten i mycket liten utsträckning.

Inga konsekvenser av betydelse för statistikens tillförlitlighet bedöms finnas som en följd av ramtäckningen.

2.2.3 Mätning

Uppgifterna samlas in i SCB:s webbsystem för lantbruksstatistik. Insamlingen sker i ett webbaserat frågeformulär både då lantbrukarna lämnar sina skördeuppgifter direkt via internet till SCB och då motsvarande uppgifter hämtas in genom telefonintervjuer, bilaga 3.

Ett introduktionsbrev med inloggningsuppgifter i form av användarnamn och lösenord skickas per post till utvalda jordbruksföretag. För att lantbrukarna ska känna trygghet vid uppgiftslämnandet och för att minska risken för missförstånd anlitas intervjuare som har lantbrukserfarenhet. Utbildning av intervjuarna sker bland annat genom att de i god tid innan arbetet påbörjas får prova en testversion av webbsystemet hemma i sin egen dator. De får även gå en förberedande lantbruksundersökningskurs hos SCB. Under 2023 genomfördes den förberedande lantbruksundersökningskursen vid två tillfällen, en på plats i Örebro samt en digitalt.

Intervjuarbetet utförs enligt detaljerade instruktioner. Intervjuarna kan bedöma om uppgifterna är rimliga och reda ut eventuella oklarheter direkt med uppgiftslämnarna. Webbsystemet innehåller dessutom olika kontroller för att i möjligaste mån undvika misstag.

För förstagångsintervjuare hålls även en tvådagars grundläggande lantbrukskunskapskurs inklusive ett gårdsbesök i Örebro i september, utöver den förberedande lantbruksundersökningskursen.

Från och med 2017 finns webbformulären återgivna som bilagor i kvalitetsdeklarationerna. Äldre årgångar (2010-2016) av webbformulären finns presenterade i en så kallad "Fördjupad dokumentation" av statistiken. Dessa fördjupade dokumentationer finns publicerad på Jordbruksverkets webbplats tillsammans med statistikrapporterna.

Undersökningen omfattar bara slåttervall och avser första skörd och återväxt som tillvaratas för inbärgning. Betesvall ingår inte i undersökningen. Återväxt som betades ingick i undersökningen fram t.o.m. 1992, då uppgifterna fortfarande baserades på provtagning. Det är knappast möjligt för brukarna att uppge hur stor skörden som tillvaratas genom bete är, och därmed har denna insamling av data utgått. Uppgifter inhämtas för varje återväxtskörd, men endast den sammanslagna återväxtskörden redovisas.

Förekomsten av arealer ej utnyttjad vall är liten och kan variera mycket mellan olika företag och regioner. Det medför att uppgifterna om dessa arealer är osäkra.

Undersökningen om skörd av vall är relativt komplicerad, och uppgifterna kan uppfattas som svåra att svara på. En omfattande telefonuppföljning är nödvändig (utöver webbinsamlingen) för att få en hög svarsfrekvens.

Uppgiftslämnarfel och eventuella intervjuareffekter kan inte kvantifieras, men bedöms främst leda till slumpmässig påverkan på statistikresultaten. Några systematiska konsekvenser på statistiken orsakade av lantbrukarnas svårigheter att lämna skördeuppgifter har inte uppdagats.

2.2.4 Bortfall

I den slutliga statistikredovisningen redovisas det ovägda bortfallet av jordbruksföretag (antal undersökningsenheter) fördelat på län, produktionsområden och riket i en tabell i bilaga 1 i denna kvalitetsdeklaration. Tidigare redovisades denna tabell i det Statistiska meddelandet med slutlig statistik. I den slutliga redovisningen anges bortfallsandelen för riket.

Det ovägda bortfallet visar hur datainsamlingen fungerar i det aktuella urvalet och tar inte hänsyn till jordbruksföretagens olika urvalssannolikheter. Bortfallsandelen beräknas som kvoten mellan antal bortfall och antal uttagna företag.

Vid beräkningar av till exempel hektarskörddar hanteras bortfallet genom att uppräknings görs inom skördeområde. Sålunda antas bortfallet ha samma fördelning och förväntade medelvärde som det bearbetade materialet inom varje skördeområde. Bortfallsandelen är relativt liten och har vid kontroll visat sig vara förhållandevis jämnt fördelad mellan olika typer av jordbruksföretag. Det ovägda bortfallet av jordbruksföretag i den slutliga statistiken blev 13,0 %

(165 företag). Bortfallet bedöms inte leda till några systematiska eller slumpmässiga fel av betydelse.

Partiella bortfall är ovanligt, men förekommer, där uppgiftslämnaren oftast kunnat svara för hur slätter- och betesvallsarealen använts, men inte kunnat lämna någon uppskattning av skörderesultatet. Det partiella bortfallet hanteras på samma sätt som bortfallet av undersökningsenheter, och bedöms inte leda till några systematiska eller slumpmässiga fel av betydelse.

2.2.5 Bearbetning

Uppgifterna granskas vid SCB av lantbrukskunnig personal. I samband med bearbetning av uppgifterna görs manuella och maskinella kontroller. Vid behov tas förnyad kontakt med uppgiftslämnarna. Säkerheten i bearbetningsprocessen bedöms vara god. Inga konsekvenser av betydelse för statistikens tillförlitlighet bedöms finnas som en följd av brister vid bearbetningen av data.

Uppgifterna omräknas på företagsnivå till enhetlig vattenhalt. För första skörden beräknas hektarskörden som kvoten mellan skattad totalskörd och skattad areal på läns-, produktionsområdes- respektive riksnivå.

Återväxten tillvaratas i regel genom flera skördar. Vid beräkningarna har dessa sammanslagits till en total återväxtskörd. Skattningarna har skett på motsvarande sätt som för första skörden och med samma areal, det vill säga hela slättersvallsarealen. Detta även om återväxten inte tillvaratagits på hela arealen, vilket innebär att de redovisade hektarskördarna blir lägre än om skattningen skulle ha avsett enbart tillvaratagen återväxtareal.

På basis av hektarskördarna och den aktuella slättersvallsarealen beräknas sedan den totala inbärgade skörden av slättersvall. Den totala vallarealen enligt den slutliga arealstatistiken har då fördelats på areal slättersvall, betesvallsareal respektive ej utnyttjad vall med hjälp av de uppgifter som insamlats.

För län, produktionsområden och riket görs skattningar utifrån det underlag som finns tillgängligt inom respektive område. De redovisade uppgifterna för riket är således inte en summa av beräkningsresultaten för länen eller produktionsområdena utan utgör en egen skattning där ytterligare en vägning görs när hektarskördarna multipliceras med arealerna vilket gör att tabellen inte är summakonsistent.

2.2.6 Modellantaganden

Vid beräkning av företagets totala skörd har all skörd oavsett tillvaratagnings sätt på företagsnivå omräknats till 100 % torrsbstanshalt. Omvandlingstal mellan olika tillvaratagnings sätt och kvantitet torrsbstans har då använts. Ett omfattande arbete har lagts ned på att få dessa omvandlingstal så korrekta som möjligt, men de får ändå betraktas som osäkra. Omvandlingstalen kan alltså ge upphov till systematiska fel till följd av modellantaganden.

Hektarskördeskattningen från undersökningen baseras på uppgifter från företag med mer än 5,0 hektar åkermark och minst 0,5 hektar av undersökningsgrödorna. Vid beräkning av totalskörd för år 2023 används grödarealer från LBR. Vid denna beräkning görs antagandet att hektarskörden är densamma

på företag med areal upp till denna cut-off-gräns på 5,0 hektar åkermark som för större företag. Detta modellantagande leder till en liten överskattning av totalskörden.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Endast slutlig statistik redovisas avseende skörd av slåttervall.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Slutliga resultat publiceras omkring sju månader efter skörden.

3.2 Frekvens

Skörd av slåttervall publiceras årligen vid ett tillfälle:

Undersökningen genomförs årligen under hösten. Skördar och arealer av slåttervall publiceras för 2023 vid ett tillfälle:

- slutliga resultat för län, produktionsområde och riket (våren efterföljande år).

3.3 Punktlighet

Publicering av statistiken har skett enligt fastställd publiceringsplan för Sveriges officiella statistik.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken publiceras i en statistikrapport (ersätter Statistiska meddelanden) på Jordbruksverkets webbplats www.jordbruksverket.se/statistik, samt i Jordbruksverkets statistikdatabas. Statistiken presenteras även på SCB:s webbplats www.scb.se/jo0606 under Jord- och skogsbruk, fiske.

En sammanfattning av resultaten redovisas i "Jordbruksstatistisk sammanställning" på Jordbruksverkets webbplats (tidigare Jordbruksstatistisk årsbok).

Den slutliga skördestatistiken för tidigare år (vissa delar från och med år 1913) finns tillgänglig i Jordbruksverkets statistikdatabas (www.jordbruksverket.se) och i SCB:s statistikdatabas (www.scb.se/statistikdatabasen). Statistik från databaserna ger möjlighet till sammanställning av egna tabeller och diagram.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Primärdata som inte gallrats finns arkiverade vid Riksarkivet eller för senare år sparade vid SCB i avvaktan på arkivering eller gallring. Specialbearbetningar kan utföras mot betalning enligt självkostnadsprincipen.

4.3 Presentation

Statistiken redovisas i form av tabeller, diagram och förklarande text.

4.4 Dokumentation

Dokumentation sker i Statistikrapporter (tidigare Statistiska meddelanden), serie JO 16, och från och med 2017 i denna kvalitetsdeklaration (ersätter

tidigare Beskrivning av statistiken). Dessutom finns för tidigare årgångar en Fördjupad dokumentation av statistiken, som finns publicerad på Jordbruksverkets webbplats i anslutning till statistikrapporterna. Från och med referensår 2017 (växtodlingsåret 2017) beskrivs framställningen av statistiken i Statistikens framställning (StaF). Dokumentationer är tillgängliga på www.scb.se/JC0606 under rubriken Dokumentation, och på [Jordbruksverkets webbplats](#) i anslutning till statistikrapporterna.

5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Jämförbarheten mellan år är relativt god men den har försämrats något under senare delen av 1990-talet på grund av genomförda metodändringar, främst övergången från den objektiva metoden med provtagningar till intervju-metoden. Denna övergång genomfördes successivt under åren 1995–1997. Som en följd av metodbytet, från provtagning till intervjumetod, har hektarskörden fått en något annorlunda innebörd. När statistiken baserades på skörden från provytor avsåg hektarskörden skörd per besädd areal. När uppgifterna nu hämtas in från lantbrukarna blir det mer fråga om en hektarskörd som avser skörd per bruttoareal av grödan, vilket bör ge en något lägre hektarskörd. Effekten blir dock inte så stor, eftersom de uppmätningar av arealerna som har gjorts efter EU-inträdet har medfört att lantbrukarnas redovisning av grödarealerna under senare år överensstämmer allt bättre med den besädda arealen.

Fr.o.m. 1998 och fram t.o.m. 2001 genomfördes inga undersökningar för skörd av slåttervall. Ett ökat intresse för skörd av slåttervall gjorde att framtagningen av statistik återupptogs under 2002. För 2002 redovisades resultaten endast för produktionsområdena och riket, men från och med 2003 redovisas även resultat på länsnivå.

Undersökningen omfattar numera bara slåttervall, första skörd och återväxt som tillvaratas för inbärgning. Återväxt som betas ingår alltså inte i undersökningen, vilket den gjorde när skörden baserades på provtagning.

De länsammanslagningar som skett (Skåne län 1997, Västra Götalands län 1998) medför försämrad jämförbarhet mellan år i dessa regioner.

Från och med år 2000 baseras arealuppgifterna på uppgifter som jordbrukarna lämnat i sina ansökningar om arealbaserade stöd. Under 2013 har en undersökning om grödarealer vid jordbruksföretag som inte ansöker om arealbaserade stöd genomförts. Undersökningsresultaten visar att odlingen av de aktuella undersökningsgrödorna var marginell på dessa företag. Se även avsnitt 1.2.1.

I samband med övergången från arealstöd till gårdsstöd år 2005 till följd av EU:s jordbruksreform ansökte fler jordbrukare om stöd än tidigare. Ändringarna av stödreglerna ökade de redovisade arealerna av slåtter- och betesvall med 10 procent. Denna ökning innebar inte att jordbruket förändrades på motsvarande sätt utan berodde till stor del på att stödreglerna ändrades.

Fram till och med år 2007 avsåg arealredovisningen enligt LBR uppgifter för företag med mer än 2,0 hektar åkermark. Under åren 2008 och 2010 gjordes

vissa förändringar av definitionen av lantbruksföretagen i LBR, varvid kriterier för innehav av djurbesättningar, frilandsareal för trädgårdsproduktion och jordbruksmark ändrades. Undersökningsgrödan slätter- och betesvall berörs av denna definitionsändring, som för år 2010 innebar en arealökning med 872 hektar jämfört med den definition som använts tidigare. Ingen omräkning av tidigare års total-skörderesultat har gjorts med anledning av dessa definitionsändringar eftersom skillnaderna bedöms vara marginella.

En förändring inom stödsystemen under år 2015 till och med 2022 var det så kallade förgröningsstödet. Inom förgröningsstödet kunde obrukade fältkanter på åkermark (1–20 meter breda) medräknas i grödarealerna som ekologiska fokusarealer. Det finns flera andra odlingsåtgärder och grödor som också fick medräknas som ekologiska fokusarealer. I vissa delar av landet (slättbygdsområdena) behövde den ekologiska fokusarealen utgöra minst 5 % av åkermarken för att företaget skulle vara berättigat till förgröningsstöd. Regeln gällde gårdar med mer än 15 hektar åkermark som inte hade ersättning för ekologisk produktion. De obrukade fältkanterna som nämnts ovan ingick alltså i de grödarealer som lantbrukarna redovisat i samband med stödansökningarna under denna period. Från och med 2023 började EU:s senaste jordbrukspolitik att gälla. Flera av villkoren för förgröningsstödet flyttades istället över till det som sammantaget kallas för grundvillkor och gäller generellt för samtliga lantbrukare. Lantbrukare som omfattas av reglerna gällande miljöytor skall istället ha minst 4 % av sin åkermark som miljöyta.

Ekologiska fokusarealer som ingår i grödarealerna

År	Obrukade fältkanter, hektar
2015	700
2016	4 500
2017	6 800
2018	8 200
2019	6 000
2020	6 300
2021	6 700
2022	5 400
2023	4 700

2023 var arealen obrukade fältkanter 4 700 hektar. År 2022 (sista året med förgröningsstöd) var sammanlagt 410 hektar av de obrukade fältkanterna slätter och betesvall vilket motsvarar 0,04 % av den totala arealen slätter- och betesvall. Någon kompensation för arealer med obrukade fältkanter har inte gjorts inför beräkningarna av 2015–2023 års skördestatistik.

Från och med 2015 års undersökning gjordes vissa förändringar i designen för vallurvalet. Tidigare drogs två urval, ett för samtliga vallodlare och ett för ekologiska gårdar. Dessa två urval är nu ersatta av ett, som dock är stratifierat på om gården odlar ekologiskt eller konventionellt för att kunna göra säkra skattningar av ekologiska och konventionella vallskördar. Den nya urvalsdesignen bedöms inte påverka jämförbarheten över tid.

Fram till år 2017 redovisades alla skördeuppgifter med 83,5 % torrsubstanshalt (hö). Från och med 2018 redovisas uppgifterna med 100 % torrsubstanshalt för jämförbarhet med andra grödor som tillvaratas som grönfoder.

De länssammanslagningar som skett (Skåne län 1997, Västra Götalands län 1998) medför försämrad jämförbarhet mellan år i dessa regioner.

Från och med år 2000 baseras arealuppgifterna på uppgifter som jordbrukarna lämnat i sina ansökningar om arealbaserade stöd. Under 2013 har en undersökning om grödarealer vid jordbruksföretag som inte ansöker om arealbaserade stöd genomförts. Undersökningsresultaten visar att odlingen av de aktuella undersökningsgrödorna var marginell på dessa företag. Se även avsnitt 1.2.1.

Fram till och med år 2007 avsåg arealredovisningen enligt LBR uppgifter för företag med mer än 2,0 hektar åkermark. Under åren 2008 och 2010 gjordes vissa förändringar av definitionen av lantbruksföretagen i LBR, varvid kriterier för innehav av djurbesättningar, frilandsareal för trädgårdsproduktion och jordbruksmark ändrades. Ingen omräkning av tidigare års totalskörderesultat har gjorts med anledning av dessa definitionsändringar eftersom skillnaderna för de aktuella undersökningsgrödorna är marginella.

Under våren 2022 kom ett besked om att bete och skörd av vall fick göras på arealer som anmälts som träda. Denna dispens gäller även höstsådda grödor 2022 och vårsådda grödor 2023. I arealersättningsansökan 2023 kunde lantbrukarna ange odling av spannmål, grönfoder, oljeväxter och vall på trädan där det förekommer. Under vallundersökningen 2023 ingick grödkoden för odling av vall på bevuxen träda, grödkod 172, i den förtryckta vallarealen som baseras på Jordbruksverkets prognosarealer.

De redovisade bristerna vad gäller jämförbarheten över tid bedöms inte leda till några systematiska eller slumpmässiga fel av betydelse.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarheten är god mellan olika redovisningsgrupper.

Jämförbarheten är god med de länder som gör skördeundersökningar för slåttervall. Vallodling är vanligast förekommande i de norra delarna av Europa.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

God samanvändbarhet med annan jordbruksstatistik föreligger. Uppgifter om slutliga grödarealer för 2023 redovisas i Jordbruksverkets statistikrapport "Jordbruksmarkens användning 2023. Slutlig statistik (JO0104)". Arealen slåtter- och betesvall är en summa av grödkoderna 6, 49, 50, 57, 66, 77 och 172. För skördestatistiken har arealen slåtter- och betesvall fördelats efter användning för slåtter respektive bete.

5.4 Numerisk överensstämmelse

För län, produktionsområden och riket görs skattningar utifrån det underlag som finns tillgängligt inom respektive region. De redovisade uppgifterna för riket är således inte en summa av skattningarna för länen eller produktionsområdena, utan utgör en egen skattning, som kan skilja sig från summan.

Beräkning av totala skördar har gjorts med ej avrundade hektarskördar och grödarealer. Hektarskördar, grödarealer och totalskördar har därefter avrundats.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Statistiken om skörd av slättervall tillhör Sveriges officiella statistik. För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter ([SCB-FS 2016:17](#)) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen ([2009:400](#)).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, dvs. information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:99](#)) om den officiella statistiken samt EU:s dataskyddsförordning ([2016/679](#)).

C Bevarande och gallring

Bevarandebehov är under utredning. Arbete med framtagning av gallringsföreskrifter pågår.

Kopior av Jordbruksverkets alla statistikrapporter och tillhörande kvalitetsdokument levereras till Kungliga biblioteket för bevarande .

Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte.

E EU-reglering och internationell rapportering

Ingen formell EU-reglering finns men uppgifterna efterfrågas och används av EU:s statistikkontor Eurostat. Rapportering till Eurostat sker en gång per år.

F Historik

Svensk jordbruksstatistik har löpande samlats in sedan 1799, då landshövdingarna lämnade skördeomdömen tre gånger per år. Jordbruksstatistiken har förändrats mycket under åren som gått, och en beskrivning av utvecklingen finns redovisad i Svensk jordbruksstatistik 200 år (SCB, 1999). Skördeuppskattningar enligt den så kallade objektiva metoden infördes i början av 1960-talet och utformades då främst för skördeskadeskyddets behov av statistik som beräkningsunderlag. Därigenom uppfylldes i huvudsak även andra behov av skördestatistik. Den objektiva metoden innebar att provytor skördades på utvalda fält. Provyterresultaten låg sedan till grund för beräkningarna. Det statliga skördeskadeskyddet upphörde efter 1987 års skörd då ansvaret övertogs av LRF. När även detta skydd avvecklades 1995 åtog sig staten att ha ett övergripande ansvar för skördeskador av naturkatastrofkaraktär.

Under åren 1995–1997 ändrades undersökningen och den bestod då av två delar. Den objektiva undersökningen utgjorde den ena delen i ett begränsat antal skördeområden. Den andra delen byggde på intervjuer med lantbrukare och omfattade samtliga skördeområden. Från och med 1998 baseras skördestatistiken för slåttervall helt och hållet på insamling av uppgifter direkt från lantbrukarna.

G Kontaktuppgifter

Typ	Uppgift
Statistikansvarig myndighet	Jordbruksverket
Kontaktinformation	Ann-Marie Karlsson
E-post	statistik@jordbruksverket.se
Telefon	036-15 59 33
Statistikproducent	Statistiska centralbyrån, avdelningen Ekonomisk statistik och analys, Miljö och samhälls-
Kontaktinformation	Katarina Boström
E-post	Lantbruksstatistik@scb.se
Telefon	010-479 42 33

Bilaga 1. Undersökningens omfattning

Slåttervall och betesvall. Undersökningens omfattning.

Antal uttagna och undersökta företag samt bortfall 2023

Område	Antal uttagna företag	Antal företag som ingår i beräkningarna	Antal undersökta företag ¹	Bortfall
Län				
Stockholms	36	29	31	5
Uppsala	49	44	44	5
Södermanlands	58	39	46	12
Östergötlands	78	57	60	18
Jönköpings	62	55	55	7
Kronobergs	36	31	31	5
Kalmar	59	50	54	5
Gotlands	48	43	45	3
Blekinge	13	7	8	5
Skåne	127	102	106	21
Hallands	67	51	54	13
Västra Götalands	199	167	177	22
Värmlands	64	56	58	6
Örebro	41	37	39	2
Västmanlands	25	19	21	4
Dalarnas	57	54	54	3
Gävleborgs	55	46	48	7
Västernorrlands	49	42	44	5
Jämtlands	43	36	38	5
Västerbottens	69	60	60	9
Norrbottnens	35	30	32	3
Produktionsområden				
Götalands södra slättbygder	97	80	82	15
Götalands mellanbygder	141	118	125	16
Götalands norra slättbygder	134	111	116	18
Svealands slättbygder	209	169	181	28
Götalands skoasbygder	292	235	248	44
Mell. Sveriges skoasbygder	138	117	122	16
Nedre Norrland	140	121	125	15
Övre Norrland	119	104	106	13
Hela riket				
2023	1 270	1 055	1 105	165

1) I antalet undersökta företag ingår antal svarande samt övertäckning.

Bilaga 2. Webbformulär

Webbformulär Skörd av slåttervall 2023

Hem Kontakt

Logga in

Välkommen till SCB:s lantbruksstatistik 2023

För en tid sedan fick du ett brev om att din gård är med i någon av undersökningarna som handlar om årets skörd eller gödsling och odlingsåtgärder. När du loggat in visas en webbsida där vi ber dig fylla i uppgifterna.

Teknisk information

För att kunna lämna lantbruksstatistik behöver din dator och webbläsare uppfylla följande tekniska krav. Den här webbplatsen använder kakor (cookies). Läs mer om kakor här.

Logga in

Användarnamn

Lösenord

Logga in

Kontakt

Om du har frågor, kontakta någon av följande personer:

Namn	Telefon	E-post
Robert Almqvist, SCB	010-479 40 78	robert.almqvist@scb.se
Daniel Persson, SCB	010-479 67 54	daniel.persson@scb.se
Katarina Boström, SCB	010-479 42 33	katarina.bostrom@scb.se
Sergio Tena Vasco, SCB	010-479 60 88	sergio.tenavasco@scb.se

Hem Kontakt

Adam Bondesson ▾

Lantbruksstatistik 2023

Adam Bondesson (SCBID 1)

Kontaktuppgifter

Adam Bondesson
Gårdsvägen från Adressuppgifter
12345 Lantstad

Tfn. 070-123 45 67
Tfn. 072-55 55 55
Tfn. 0123456
E-post. brukare@brukare.se
Fax. 08-661 52 61

[Ändra kontaktuppgifter](#)

Du deltar i följande undersökningar:

Skörd av spannmål, trindsäd och oljeväxter	Svara senast 2023-10-09	Till undersökningen
Höstsädd	Svara senast 2023-10-18	Till undersökningen
Skörd av potatis	Svara senast 2023-10-18	Till undersökningen
Skörd av vall	Svara senast 2023-10-18	Till undersökningen
Lagring av spannmål & raps	Svara senast 2023-10-18	Till undersökningen

Kommentarer

Skriv en kommentar...

Spara kommentar

Skörd av slåttervall 2023 – formulär

Hem Kontakt

Adam Bondesson ▾

Skörd av vall 2023

Adam Bondesson (SCBID 1)

Hjälp

Instruktioner

Här ska årets skörd redovisas. Mer information visas om du pekar med musen på . Längst upp till höger finns en instruktion om hur blanketten ska fyllas i. Röd markering i blanketten betyder att ett värde saknas eller är orimligt. Om du pekar på markeringen med musen visas ett felmeddelande.

Börja med att fördela vallarealen grödkod (6, 49, 50, 57 och 172) på slåttervall, betesvall respektive ej utnyttjad vall.

I Skörd av slåttervall redovisar du skörd som du tagit på slåttervallarealen grödkod (6, 49, 50, 57 och 172).

Längst ned finns möjlighet att skriva kommentarer.

Fördelning av den totala arealen

Dela upp vallarealen 2023 i slåttervall, betesvall och ej utnyttjad vall. Ange all areal som det tagits slåttervall på vid något tillfälle under säsongen under "Slåttervall". Har arealen endast använts till bete ska den in under "Betesvall på åkermark".

Areal enligt SAM 2023 Kod 6, 49, 50, 57, 172	Ev. ändrad areal	Slåttervall		Betesvall på åkermark		Ej utnyttjad vallareal	Areal som återstår att fördela
		Konventionell	Ekologisk	Konventionell	Ekologisk		
hektar	hektar	hektar	hektar	hektar	hektar	hektar	hektar

Skörd av slåttervall

Redovisa hur stor areal som tillvaratagits som slåttervall, hur stor skörden blev och ts-halt för första och eventuellt andra, tredje och fjärde skörd. Klicka på för att få hjälp med uträkning av balvikter, mängd i plan- och tonsilo samt omräkning från volym till vikt.

Skörd	Areal slåttervall	Total skörd	Hektarskörd	Ts-halt i redovisad skörd	Ts-skörd	Hektarskörd Ts
	hektar	ton	ton/hektar	%	ton	ton/hektar
Första skörden						
Andra skörden						
Tredje skörden						
Fjärde skörden						
Total skörd						

Areal som inte skördas

Redovisa hur stor areal av återväxten som användes till bete, direktutfodring eller som inte utnyttjades.

Skörd	Areal som inte skördas	Direktutfodring	Bete	Utnyttjas ej	Areal som återstår att fördela
	hektar	hektar	hektar	hektar	hektar
Första skörden					0,00
Andra skörden					0,00
Tredje skörden					0,00
Fjärde skörden					0,00

Kommentarer

Skriv en kommentar...

Till startsida

Spara

Skicka in